

Vänersborgs kommun

LEKPLATSPLAN

för Vänersborgs kommuns lekplatser

Sammanfattning

Gatuenheten i Vänersborgs kommun har fått i uppdrag utav samhällsbyggnadsnämnden att ta fram en lekplatsplan och strategi för att kunna säkerställa att de kommunala lekplatserna håller en god kvalitet.

Målsättningen med lekplatsplanen är att presentera en handlingsplan med generella riktlinjer för hur Vänersborgs kommun i framtiden skall arbeta med och utveckla sina lekplatser.

Lekplatsplanen har tagits fram genom en kartläggning av kommunens lekplatser, deras innehåll, lokalisering, samt befolkningsdata. Därefter har en gradering av lekplatsernas värden och utvecklingspotential gjorts. Utifrån resultatet presenteras åtgärder och strategier över hur utvecklingen och det fortsatta underhållet av Vänersborgs lekplatser bör se ut.

Lekplatserna i Vänersborgs kommun har under flera år hamnat på efterkälken vad gäller upprustning. Ett uppdämt behov av renovering finns vad gäller underlag, lekredskap och övrig utrustning. Baserat på en inventering utav lekplatsernas lekredskap har en uppskattad kostnad för upprustning utav lekplatserna gjorts för att visa på behovet av en utökad budget.

Håkan Ek, Enhetschef Park
Frida Oscander, Tf Stadsträdgårdsmästare
Paulina Birkebo, Arbetsledare Park

Omslagets framsida: Roddarns och Blixtens lekplats

Bild/Foto: Christopher Holgersson

Kartor: Kart-och Geodata

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Uppdragsbeskrivning	1
1.2	Mål och syfte	1
1.3	Avgränsning.....	1
1.4	Styrande dokument	1
1.4.1	FN:s barnkonvention	1
1.4.2	Plan- och bygglagen	2
1.4.3	Miljöprogram 2030.....	2
1.4.4	Mål och Resursplan 2021 - 2023.....	2
1.5	Metod.....	3
2	Analys	3
2.1	Olika typer av lekplatser	3
2.1.1	Närområdeslekplats	3
2.1.2	Kommunlekplats	3
2.2	Gradering av Vänersborgs lekplatser	4
2.3	Brålanda.....	6
2.4	Vargön	9
2.5	Blåsut	13
2.6	Onsjö.....	16
2.7	Mariero och Mariedal	19
2.8	Centrum och Skräcklan	23
2.9	Frändefors, Väne-Ryr, Holstorp	25
2.10	Säkerhet drift och underhåll.....	27
3	Strategi	28
3.1	Utveckling och avveckling	28
3.2	Upprustning och utvecklingsriktlinjer	29
3.2.1	Barnperspektivet.....	29
3.2.2	Befintliga värden	29
3.2.3	Ekonomisk och miljömässig hållbarhet.....	29
3.2.4	Social hållbarhet	30
3.2.5	Tillgänglighetsanpassning och genus	30
3.2.6	Säkerhet.....	30
4	Referenser	31

1 Inledning

1.1 Uppdragsbeskrivning

Gatuenheten i Vänersborgs kommun fick 2017 i uppdrag utav samhällsbyggnadsnämnden att ta fram en lekplatsplan för att i framtiden kunna säkerställa en god kvalitet vad gäller säkerhet och lekmiljö. Utifrån lekplatsplanen säkerställs att lekplatserna framöver kommer uppfylla de säkerhetskrav som finns enligt gällande lagar och regler. Lekplatsplanen berör tillika behovet av investeringsmedel, drift och underhåll.

1.2 Mål och syfte

Målet är att lekplatsplanen skall ge en överblick över hur Vänersborgs kommuns lekplatser ser ut idag, samt en utredning över vilka lekplatser som bör upprustas, utvecklas eller avvecklas.

Lekplatsplanens syfte är att i framtiden ligga till grund för hur Vänersborgs kommun håller en hög standard, kvalitet samt ett högt lekvärde på kommunens lekplatser, i enlighet med styrdokumentens riktlinjer.

1.3 Avgränsning

Lekplatsplanen behandlar främst lekplatser på allmän platsmark, med undantag för ett antal lekplatser som finns på fastighetsmark men som inte tillhör skola eller förskola och därför går under kommunal skötsel. Inventering och analys inte har gjorts över de lekplatser i kommunen som återfinns på skolor, förskolor och badplatser.

1.4 Styrande dokument

1.4.1 FN:s barnkonvention

Enligt FN:s barnkonvention har alla barn rätt till lek i en stimulerande, trygg och lämplig miljö. Barn definieras som alla personer mellan 0-18 år. Konventionen är lag sedan 2020 och skall genomsyra, samt vara en självklarhet i alla kommunala beslut. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar där alla delar är lika viktiga. I artikel 2, 3, 6 och 12 finns fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas i frågor som rör barn.

2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. (Artikel 2)

3

Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn. (Artikel 3)

6

Alla barn har rätt till liv och utveckling. (Artikel 6)

12

Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. (Artikel 12)

Lekplatsplanen berörs också speciellt av artikel 31.

31

Barn har rätt till vila, fritid, lek och rekreation som är anpassad till barnets ålder.

1.4.2 Plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen (PBL) (SFS 2010:900) reglerar all planläggning av mark, vatten och byggande och är central i den kommunala planeringsprocessen. Lagen syftar till att främja en samhällsutveckling med jämlika, goda samt långsiktigt hållbara livsmiljöer för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. (1kap.1§PBL). PBL säger också att inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse ska behovet av naturmark och tillräcklig friyta för lek, motion och annan utomhusvistelse tillgodoses (2kap.7§ PBL)

1.4.3 Miljöprogram 2030

Miljöprogrammet beskriver Vänersborgs kommuns önskade framtidsscenario för 2030. Programmet anger en övergripande målbild och riktning att sträva mot. Samtliga nämnder i kommunen har skyldighet att följa alla delar i miljöprogrammet.

Under fokusområdet: Trygg miljö för stora och små, beskrivs att alla barn har möjlighet att leka och vistas såväl inomhus som utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer.

Trygg miljö för stora och små

Skyddande ozonskikt

Säker strålmiljö

Giftfri miljö

God bebyggd miljö

1.4.4 Mål och Resursplan 2021 - 2023

I Mål och Resursplan för Vänersborgs kommun beskrivs hur kommunen ska använda sina resurser, vad som ska prioriteras och vilka mål kommunen ska fokuseras på under nästkommande år.

I Mål och Resursplan 2021 - 2023, förväntade resultat, finns målen:

- Mer tillgänglighetsanpassning i kommunen.
- Fler trygga möjligheter till fritidsaktiviteter utomhus för barn och ungdomar i kommunen.

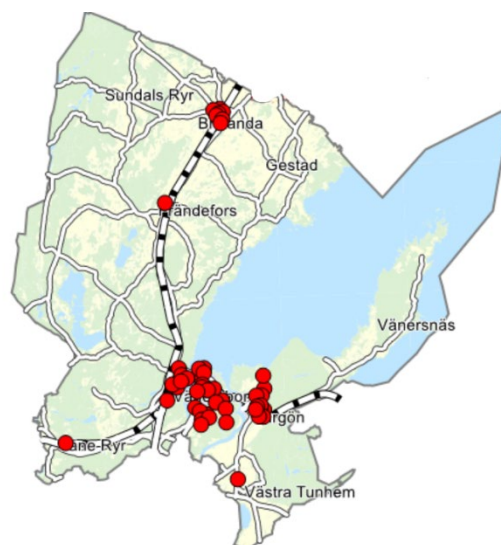
1.5 Metod

En gradering och analys har gjorts över lekplatsernas olika värden utifrån en checklista som tar upp barnantal, trygghet på platsen, placering i området, tillgänglighet till och på platsen, förbindelser gångstråk, ensam (ingen annan lekplats finns på orten), grönområden friyta och expansion i området. Utifrån analysen och yrkesmässig kunskap om hur lekplatserna används har förslag på åtgärder tagits fram vad gäller upprustning, avveckling eller förslag på utveckling av befintliga lekplatser. Åtgärderna syftar till att öka standarden på kommunens lekplatser.

En inventering över alla befintliga lekplatsernas lekredskap har gjorts för att kunna uppskatta behovet av upprustning framöver och visa på behovet av en ökad driftbudget.

2 Analys

I analysen beskrivs vad som ingår i begreppen närområdeslekplats och kommunlekplats. I kapitlet redovisas även en tabell som sammanställer lekplatsernas olika värden. Vidare görs en utvärdering av varje lekplats utifrån nulägesituationen, dess innehåll och tilltänkta åtgärder. Sist i kapitlet redovisas också kostnader för drift och finansiering av lekplatserna i Vänersborgs kommun.

Figur 1: Översiktskarta över lokaliseringsplatser för lekplatser i Vänersborgs kommun.

2.1 Olika typer av lekplatser

Vänersborgs kommun har delat upp sitt lekplatsbestånd i två kategorier. Dessa är enligt följande:

2.1.1 Närområdeslekplats

Lekplats med en mindre mängd lekutrustning, ofta anpassad för barn i åldern 1-6 år. Till lekplatsen kommer oftast barn och familjer boende i närområdet. Exempel på utrustning är; gungor, vippgungor, rutschkana, sandlåda samt bänkar.

2.1.2 Kommunlekplats

Lekplats med ett större utbud av lekutrustning, anpassad för barn i åldern 1-12 år. Lekplatsen fungerar som mötesplats för områdets och kommunens barn med familjer samt som utflyktsmål för förskolor. Exempel på utrustning; gungor, vippgungor, rutsch, klätterlek, sandlåda och sittplatser. Kommunlekplatsen skall till viss del vara tillgänglighetsanpassad samt belyst.

2.2 Gradering av Vänersborgs lekplatser

Förklaring till tabell 1

Gul: Närområdeslekplats

Grön: Kommunlekplats

Röd: Avvecklas

Lekplatserna graderas med 1-5 poäng.

1 – Ej bra

2 – Mindre bra

3 – Acceptabel

4 - Bra

5 – Mycket bra

Barnantal: Avser antalet barn i åldrarna 0-8 år, som bor inom 500 m till lekplatsen. (Taget ur Vänersborgs kartportal)

Trygghet och upplevelse på platsen: Belysning, trafik, insyn, öppen, sluten samt hur platsen upplevs.

Placering i området: Ligger lekplatsen centralt i området eller ligger den i utkanten?

Tillgänglighet till och på platsen: Lekturstning, markbeläggning, sarger och nivåskillnader.

Förbindelser/gångstråk: Är lekplatsen belägen så att den kan nås via gång och cykelvägar. Måste besökare kors större vägar för att ta sig till lekplatsen.

Ensam: Är lekplatsen i utkanten eller ensam i området. Finns det flera lekplatser i närheten?

Grönområden/Friyta: Är lekplatsen belägen intill ett grönområde?

Expansion i området: Finns det detaljplaner för bostadsområden i nära anknytning till lekplatsen? Generationsskifte, antal människor över 75 år som bor i villa.

Lekplats	Barnantal	Trygghet på platsen	Placering i området	Tillgänglighet till och på platsen	Förbindelser gångstråk	Ensam	Grönområden fria	Expansion i området	Tot. Poäng	Typ av lekplats
1. Trumman/Plantaget	1	3	5	4	2	3	2	1	21	Kommunlekplats
2. Pippi/Skräcklan	4	4	3	4	4	3	4	2	28	Närområdesplats
3. Flädern	5	3	4	2	2	2	1	3	22	Närområdesplats
4. Herr-Nilsson/Rönnen	3	3	3	3	3	3	4	1	23	Närområdesplats
5. Storgatans lekplats	4	3	3	3	4	3	1	3	24	Närområdesplats
6. Tornet/Marierovägen	1	3	2	3	3	3	4	1	20	Närområdesplats
7. Bamse/ Sandmarksgatan	5	4	4	3	3	4	2	2	27	Närområdesplats
8. Snövit/Sparreplan	4	3	4	3	3	3	4	4	28	Närområdesplats
9. Draken/Sirius	5	3	5	3	4	3	4	5	32	Närområdesplats
10. Sagoträdet/Tomtevägen	3	4	3	3	3	4	4	5	29	Närområdesplats
11. Skogen/Brinketorp	2	3	3	3	3	4	3	1	22	Närområdesplats
12. Ekevägen	3	3	3	3	3	3	2	5	25	Närområdesplats
13. Bambi/Åbon	2	4	3	5	4	3	4	1	26	Kommunlekplats
14. Stallet/Kappenvägen	3	2	2	3	3	3	3	4	23	Närområdesplats
15. Lekhagen/Bonden	5	3	4	3	3	3	4	4	29	Närområdesplats
16. Myrsjöhus	4	3	4	3	4	4	4	2	28	Närområdesplats
17. Ponnygatan	2	2	3	3	4	3	4	1	22	Närområdesplats
18. Kantarellen/Klipparegatan	2	3	2	3	4	3	3	2	22	Närområdesplats
19. Roddaren	3	4	3	5	4	4	5	2	30	Kommunlekplats
20. Villekulla/Villavägen	1	3	4	2	3	4	4	3	24	Närområdesplats
21. Saltkråkan/Sjövik	4	4	3	3	4	3	4	5	30	Närområdesplats
22. Frost/Botered	4	4	3	4	3	4	4	2	28	Närområdesplats
23. Karlson på taket/Katrinedal	3	4	5	3	4	5	4	1	29	Närområdesplats
24. Lönneberga/Rostvägen	4	3	4	3	3	4	4	3	28	Närområdesplats
25. Katthult/Kasenallén	3	4	3	2	2	4	3	4	25	Närområdesplats

Lekplats	Barnantal	Trygghet på platsen	Placering i området	Tillgänglighet till och på platsen	Förbindelser gångstråk	Ensam	Grönområden fria	Expansion i området	Tot. Poäng	Typ av lekplats
26. Bullerbyn/Sommarhemsvägen	4	4	4	3	3	4	3	5	30	Närområdesplats
27. Törnrosa/Väne-Ryr	2	4	3	3	3	5	4	1	25	Närområdesplats
28. Regnbågen/Holstorp	1	4	5	3	3	5	4	1	26	Närområdesplats
29. Mumintrollet/Nordkroken	2	4	4	3	3	5	3	1	25	Närområdesplats
30. Hattifnatten/Blåsippsvägen	5	4	3	3	4	4	3	1	27	Närområdesplats
31. Örn/Falkvägen	3	3	4	2	3	3	3	5	26	Närområdesplats
32. Snorkfröken/Stafettvägen	3	4	3	2	4	3	4	4	27	Närområdesplats
33. Kvistvägen	5	3	4	2	3	4	4	3	28	Närområdesplats
34. Filifjonkan/Siggetorp	3	4	4	3	3	4	4	3	28	Närområdesplats
35. Grålaggsvägen	2	4	3	3	3	3	3	5	26	Närområdesplats
36. Hagensväg	3	3	3	3	3	3	2	5	25	Närområdesplats
37. Hemulen/Ymers väg	5	3	4	3	3	3	4	3	28	Närområdesplats
38. Gymnastikvägen	5	3	3	3	2	2	3	4	25	Närområdesplats
39. Skalman/Frändefors	3	4	2	3	4	5	4	4	29	Närområdesplats
40. Snigeln/Björnbärsvägen	2	1	2	3	4	3	3	4	22	Närområdesplats
41. Mållgan/Målbergsvägen	2	3	3	3	3	4	4	2	24	Närområdesplats
42. Blixten/Centrumparken	1	4	4	5	4	3	4	2	27	Kommunlekplats
43. Askungen/Källeberg	2	3	4	3	4	2	4	2(5)	22	Närområdesplats
44. Lilla Anna/Centralgatan	2	4	3	3	2	4	3	3	24	Närområdesplats
45. Törnrosdalen/Rosengatan	1	3	3	3	3	4	4	4	25	Närområdesplats
46. Nyckelpigan/Rapsvägen	2	2	2	3	3	3	3	4	22	Närområdesplats
47. Flottningsgatan	1	3	3	3	2	3	1	2	18	Närområdesplats
48.									0	Närområdesplats
49.									0	Närområdesplats
50.									0	

Tabell 1. Gradering av Vänersborgs kommuns lekplatser.

2.3 Brålanda

1 Mållgan (Mållbergsvägen)

Undangömd närområdeslekplats som ligger i norra Brålanda. Bakom lekplatsen finns en fotbollsplan med nät samt en pulkabacke. Det intilliggande slakteri gör att det kommer dålig lukt när vinden ligger på från fel håll. Innehåller en gungställning med en vanlig och en bebisgunga, en vippgunga, en klätterställning, sandlåda och ett campingbord.

Åtgärd: Gungställning bör bytas inom 2-3 år. Vippgunga bör bytas inom 1 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2 Snigeln (Björnbärsvägen)

Populär närområdeslekplats som innehåller en gungställning med en vanlig och en bebisgunga, två vippungor, en klätterställning, sandlåda och ett campingbord.

Åtgärd: Gungställning bör bytas inom 3-5 år. Vippungor bör bytas inom 3-5 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

3 Nyckelpigan (Rapsvägen)

Lekplatsen ligger i ett villaområde. Innehåller en gungställning med en vanlig och en bebisgunga, en vippgunga, en klätterställning, sandlåda och en fast bänk.

Åtgärd: Lekplatsen bör rivras inom tre år på grund av konflikt med särskilt skyddsvärda ekar och att säkerheten på lekplatsen därutav inte går att garantera. Nya kommunlekplatsen Blixten ligger i närheten och säkerställer lekmiljö i nära anslutning till hemmet.

4 Blixten (Centrum)

Nyanlagd kommunlekplats våren 2021. Tillgänglighetsanpassad och belyst. Innehåller gungställning med en kompis, en bebis och en vanlig gunga, cykelkarusell, lekhus med rutsch i form av en brandbil, liten hinderbana och sandlåda.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

5 Askungen (Källeberg)

Närområdeslekplats nära centrum, lägenheter och villor, med fotbollsplan bredvid och pulkabacke. Innehåller en gungställning med två platser, en vippgunga, sandlåda, en klätterställning med rutsch, linbana och ett campingbord.

Åtgärd: Vippgunga bör bytas ut inom ett år, gungställning och den fasta bänken bör bytas ut inom 2 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

6 Lilla Anna (Centralgatan)

Närområdeslekplats som är mycket lite använd och innehåller en gungställning med två platser, en bebis och en vanlig, en sandlåda och en vippgunga.

Åtgärd: Förslagsvis så läggs lilla Annas lekplats ner och Törnrosdalens lekplats som ligger i närheten utvecklas.

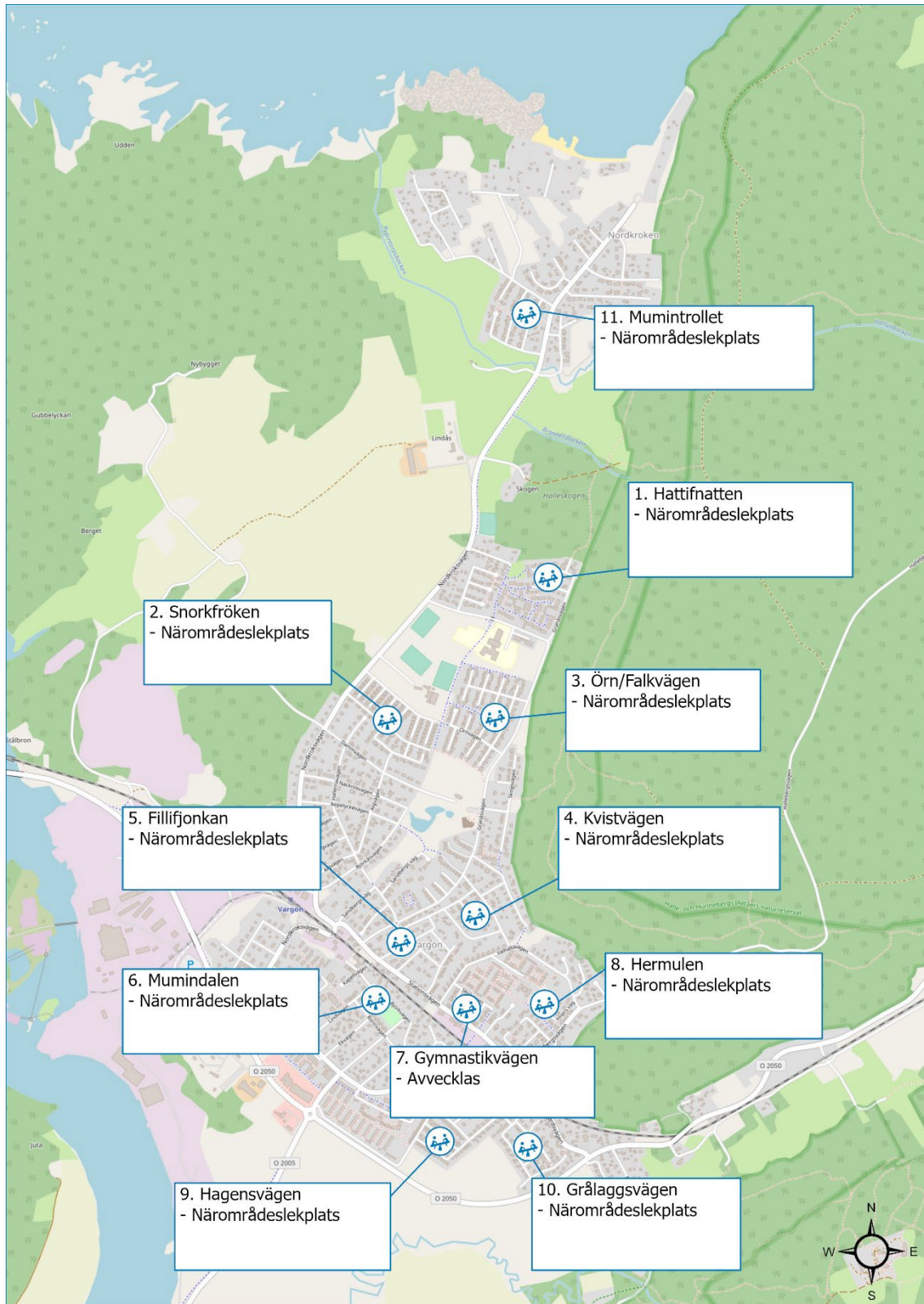

7 Törnrosdalen (Rosengatan)

Törnrosdalens närområdeslekplats ligger i de södra delarna utav Brålanda, med en fotbollsplan precis i anslutning till lekplatsen. Innehåller en gungställning med två platser, en bebis, en vanlig, en vippgunga, en klätterställning, en fast bänk och ett campingbord.

Åtgärd: Gungställning, sandlåda, klätterställning och fast bänk bör bytas inom 2-3 år. I den framtida utveckling utav Brålanda ligger lekplatsen inom ett grönt område som har diskuterats som värt att satsa på. Lekplatsen omgärdas idag utav flera stora popplar som försvårar skötseln på lekplatsen. En eller två popplar sparas för att säkerställa skugga på lekplatsen, de andra tas ner.

2.4 Vargön

1 Hattifnatten (Blåsippsvägen)

Välansvänd närområdeslekplats i anslutning till pulkabacke. Innehåller gungställning med en däck och en bebisgunga, vippgunga, sandlåda, klätterhus med rutsch samt en fast bänk.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2 Snorkfröken (Stafettvägen)

Välansvänd närområdeslekplats i anslutning till pulkabacke och Hallevis idrottsanläggning. Innehåller gungställning med 2 vanliga och 2 bebisgungor, gungbräda, sandlåda, klätterhus med rutsch, en fast bänk samt ett campingbord.

Åtgärd: Gungbräda, sandlåda och lekhus bör bytas inom 3 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

3 Örn/Falkvägen

Välansvänd närområdeslekplats i anslutning till pulkabacke och Hallevis idrottsanläggning. Innehåller gungställning med 2 vanliga, en däck och en bebisgunga, sandlåda och ett campingbord.

Åtgärd: Sandlåda bör bytas om 3 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

4 Kvistvägen

Knappt använd närområdeslekplats i anslutning till liten pulkabacke. Innehåller gungställning med två däck, en vanlig och en bebisgunga och sandlåda.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

5 Fillifjonkan (Siggestorp)

Välansvänd närområdeslekplats i anslutning till pulkabacke. Innehåller gungställning med en vanlig och en bebisgunga, vippgunga och klätterhus med rutsch.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

7 Gymnastikvägen

Knappt använd närområdeslekplats i anslutning till liten. Innehåller gungställning med en vanlig och en bebisgunga och sandlåda.

Åtgärd: Lekplatsen avvecklas med hänsyn till dess knappa användning samt dess närhet till intilliggande lekplatser.

6 Mumindalen (Björkvägen)

Välansvänd närområdeslekplats i anslutning till fotbollsplan och multiarena. Innehåller gungställning med tre vanliga och en bebisgunga, vippgunga och 2 sandlådor.

Åtgärd: Förslagsvis utvecklas lekplatsen till en kommunlekplats. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

8 Hemulen (Ymers väg)

Välansvänd närområdeslekplats i anslutning till fotbollsplan och multiarena. Innehåller gungställning med 2 vanliga och 2 bebisgunga, vippgunga, lekhus med rutsch, sandlåda, linbana 2 bänkar och ett bord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

9 Hagensvägen

Välansvänd närområdeslekplats. Innehåller gungställning med tre vanliga och en bebisgunga, sandlåda, lekhus samt ett campingbord.

Åtgärd: Sandlåda och gungställning bör bytas inom ett år. Gungställning bör bytas inom 3 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer. Stora möjligheter till utveckling finns.

11 Mumintrollet

Välansvänd närområdeslekplats. Innehåller gungställning med 2 vanliga och en bebisgunga, 2 vippgungor, klätterhus med rutsch samt 2 fasta bänkar.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer. Stora möjligheter till utveckling finns.

10 Grålaggsvägen

Närområdeslekplats i anslutning till fotbollsplan. Innehåller gungställning med två vanliga och två bebisgungor, vippgunga, klätterhus med rutsch, sandlåda samt ett campingbord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2.5 Blåsut

1 Karlsson på taket (Kyrketorpsvägen)

Närområdeslekplats med fotbollsplan i anslutning. Innehåller 2 gungställningar med 6 platser, en snurrlek, sandlåda och en klätterställning med rutsch.

Åtgärd: 1 gungställning och klätterställningen bör bytas inom 1-2 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2 Lönneberga (Kindblomsvägen/Rostvägen)

Omtyckt närområdeslekplats som ligger i ett skogsområde och intill en salamanderdamm. Backe intill lekplatsen används som pulkabacke. Innehåller en gungställning med två platser, en vippgunga, sandlåda, ett litet lekhus samt ett campingbord.

Åtgärd: Vippgunga bör bytas inom 3 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

3 Katthult (Kasenallén)

Närområdeslekplats som innehåller en gungställning med två vanliga och en bebisgunga, två vippgungor, sandlåda, ett klätterhus med liten rutsch och två fasta bänkar och ett campingbord.

Åtgärd: 1 gungställningen bör bytas inom 1 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

4 Bullerbyn (Sommarhemsvägen)

Välbesökt närområdeslekplats utav boende i området, samt skolbarnen som går på Blåsutskola under dagtid. Ligger bredvid en Multiarena. Innehåller en gungställning med två vanliga och en bebisgunga, 3 vippgungor, sandlåda och ett campingbord.

Åtgärd: 1 Vippgunga bör bytas inom 1 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

5 Frost (Botered)

Funktionsanpassad kommunlekplats som används mycket utav de som bor i villaområdet, samt förskolepersonal. Innehåller en gungställning med två vanliga och två bebisgungor, en vippgunga, sandlåda, klätterhus med rutsch, ett litet lekhus, hopphage samt två fasta bänkar.

Åtgärd: Gungställning samt en vippgunga behöver bytas ut inom 1-2 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

7 Villekulla (Villavägen) – Sköts åt fastighetsenheten

Närområdeslekplats. Ligger i bredvid en väg och på resterande sidor är det gräsmatta. Innehåller en gungställning med en däck och en bebisgunga, två vippgungor, sandlåda, klätterhus med rutsch, linbana, samt ett campingbord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

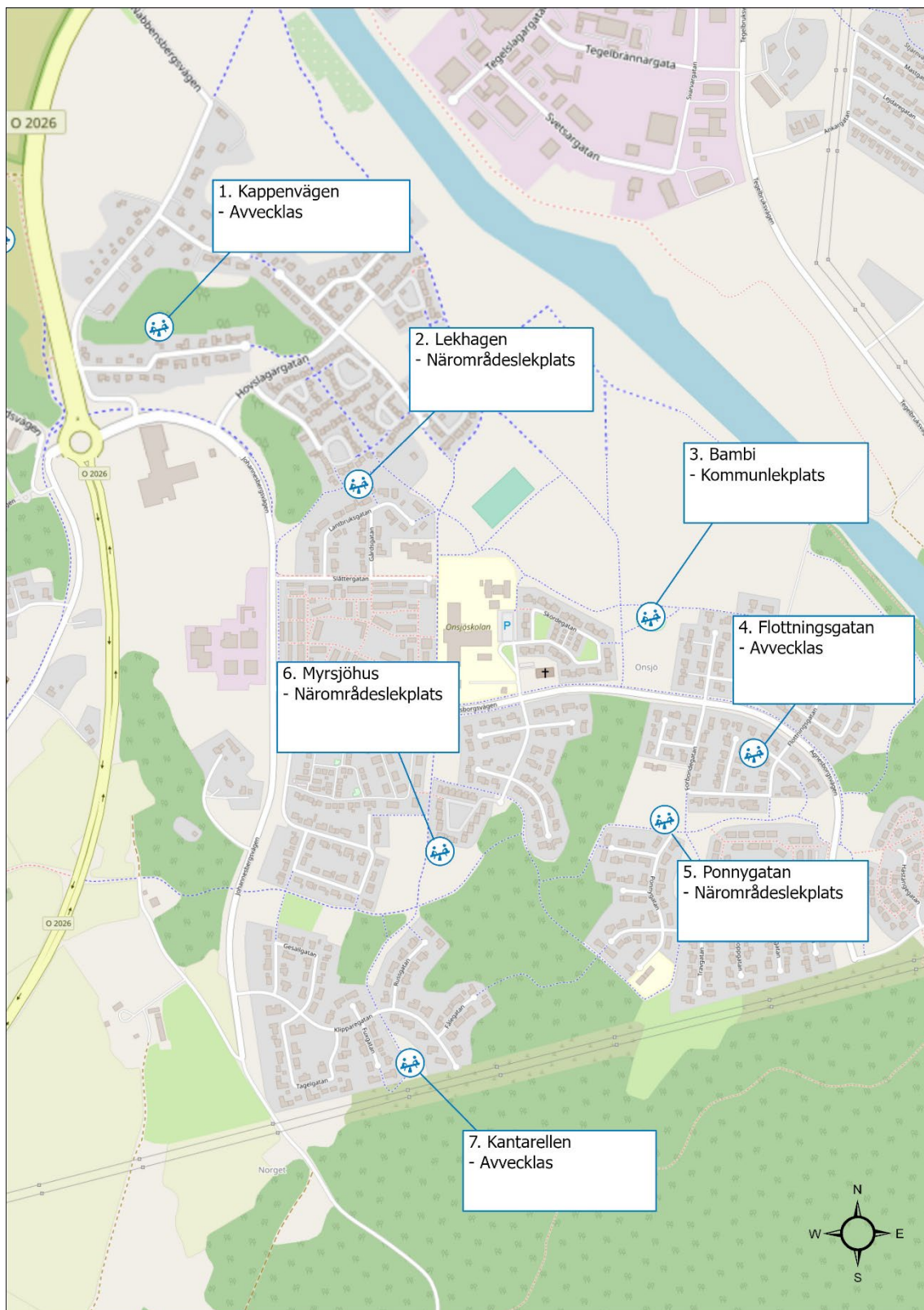

6 Saltkråkan (Sjövik) –

Välbesökt närområdeslekplats. Ligger nära fotbollsplan, skogsområde, pulkabacke och Vänern. Innehåller en gungställning med två vanliga och en bebisgunga, två vippgungor, sandlåda, klätterhus med rutsch, linbana, ett litet lekhus samt ett campingbord.

Åtgärd: Det lilla lekhuset bör bytas inom 2 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2.6 Onsjo

1 Stallet (Kappenvägen)

Lekplatsen ligger i skogen ovanför ett villaområde och används mycket lite. Innehåller en gungställning med två platser och en sandlåda.

Åtgärd: Lekplatsen läggs förslagsvis ner och en ny anläggs med bättre lokalisering i området.

2 Lekhagen (Bonden)

Närområdeslekplatsen som har en bra placering och ligger i närheten av en multiarena och skola. Innehåller en gungställning med tre platser, sandlåda, klätterhus samt två fasta bänkar.

Åtgärd: Sandlåda bör bytas ut inom 1 år. Klätterställning och bänkar bör bytas inom ca 2 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

3 Bambi (Åbon)

Tillgänglighetsanpassad, nybyggd kommunlekplats 2018. Perennplanteringar finns i anslutning till lekytan samt belysning av lekplatsen. Innehåller 2 gungställningar med två vanliga och en bebis samt en fågelbogunga. Sandlåda med bakkbord och ramp, klätterhus med två rutschar, 3 lekhus samt 3 fasta bänkar.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

4 Flottningsgatan

Närområdeslekplats som ligger undangömd i ett villaområde. Innehåller En gungställning med en vanlig och en bebisgunga, en vippgunga, sandlåda samt en fast bänk.

Åtgärd: Lekplatsen läggs ner på grund utav dålig placering i området. Ponnygatans lekplats utvecklas istället.

5 Ponnygatan

En grusfotbollsplan med mål, ingen ytterligare lekutrustning.

Åtgärd: Ytan utvecklas till en närområdeslekplats då den har en bra placering i området.

7 Kantarellen (Klipparegatan)

Närområdeslekplats som används lite. Innehåller gungställning med tre vanliga och en bebisgunga, sandlåda och två fasta bänkar.

Åtgärd: Lekplatsen avvecklas med tanke på liten användning samt att den är svårskött på grund utav mycket trädrötter som växer in i sandytor.

6 Myrsjöhusets lekplats

Populär närområdeslekplats med bra placering i närheten av villor och lägenheter. Grönyta finns intill. Innehåller gungställning med två vanliga och två bebisgungor, 2 vippgungor, sandlåda, klätterställning med rutsch, litet lekhus, en fast bänk och ett campingbord.

Åtgärd: En vippgunga och den fasta bänken bör bytas inom ett år. Klätterhus och lekhus bör bytas inom 3 år. Förslagsvis flyttas Ponnystigens fotbollsplan till lekplatsens intilliggande gräsmatta för att skapa en större mötesplats.

2.7 Mariero och Mariedal

1 Storgatan

Mindre använd närområdeslekplats. Innehåller gungställning med 3 platser, 2 vippgungor och sandlåda.

Åtgärd: Lekplatsen föreslås avvecklas med tanke på den begränsade användningen. Sparreplan som ligger i närheten rustas upp.

3 Bamse (Sandmarksgatan)

Närområdeslekplats som innehåller gungställning med en vanlig och en bebisgunga, vippgunga, snurrstol, sandlåda, klätterhus med rutsch samt ett campingbord.

Åtgärd: Klätterhuset bör bytas inom 2-3 år. Därefter fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer. Möjlighet finns att göra lekplatsen större.

2 Snövit (Sparreplan)

Välbesökt Närområdeslekplats med pulkabacke i anslutning. Innehåller gungställning med 2 vanliga och en bebisgunga, 1 vippgunga, sandlåda, rutschkana samt ett campingbord.

Åtgärd: All utrustning på lekplatsen bör bytas inom 2 år. Därefter fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

4 Roddarn (Huvudnäsagatan)

Nybyggd kommunlekplats 2019. Innehåller en fågelbo och 2 däckgungor, cykelkarusell, sandlektus, stort lektus med rutsch, balansstockar/stenar samt ett campingbord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

5 Tornet (Marierovägen)

Välansvänd närområdeslekplats med pulkabacke, kick-bikebana och skog i anslutning. Innehåller gungställning med en vanlig och en bebisgunga, 2 vippgungor, rutschkana.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer. Potential finns för utveckling.

7 Draken (Sirius) - Sköts åt fastighetsenheten

Lekplatsen är välbesökt och placerad i nära anslutning till lägenhetsområde, multiarena, pulkabacke och klätternät. Innehåller gungställning med 2 vanliga och 2 bebisgungor, gungbräda, sandlåda, 2 klätterhus med rutsch, tunnelklätterhus och 2 campingbord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

8 Sagoträdet (Tomtevägen)

Omtyckt närområdeslekplats. Innehåller en gungställning med 3 däck och 1 bebisgunga, klätterhus med rutsch, sandlåda samt ett campingbord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

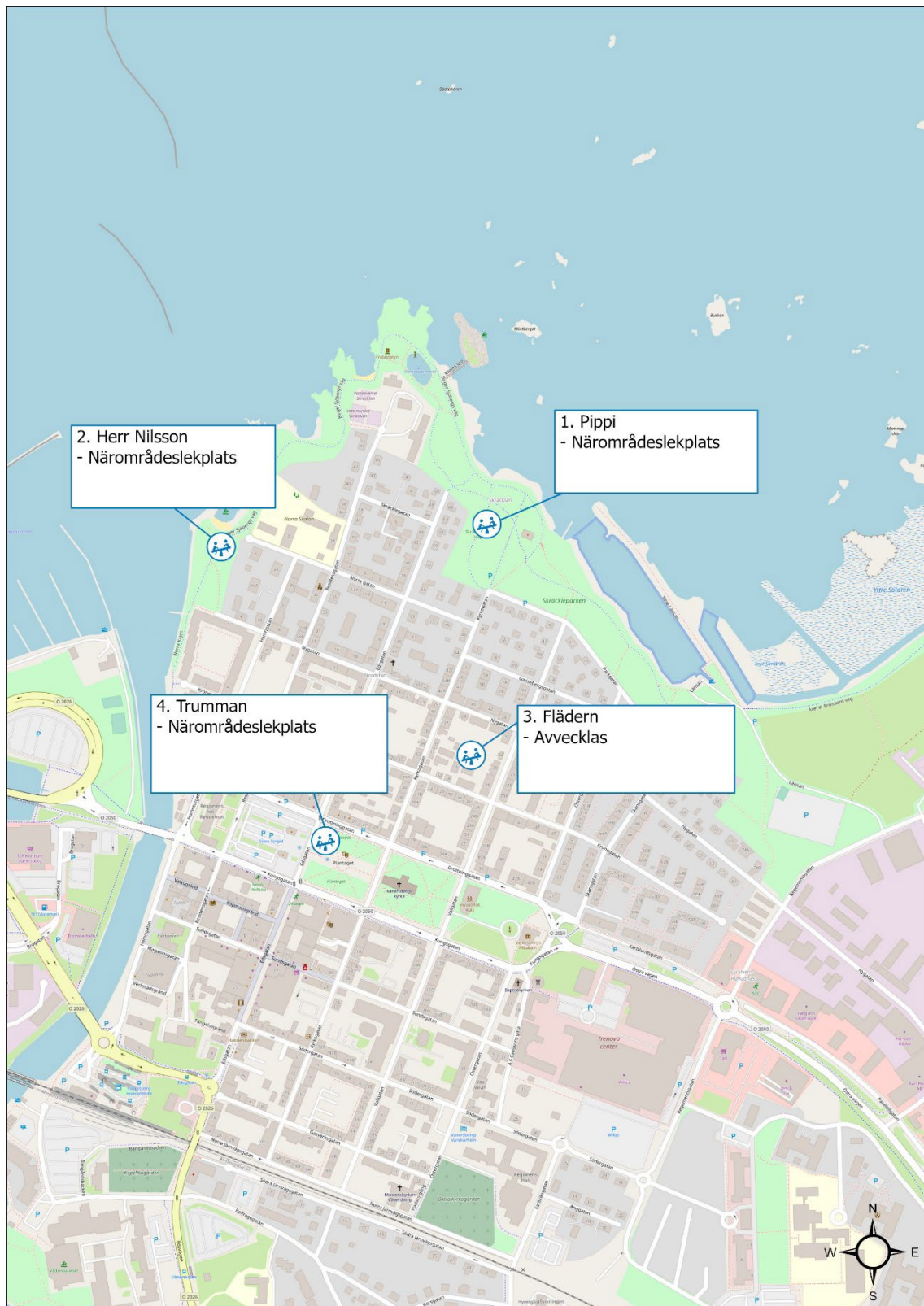
9 Skogen (Fjärilsvägen)

Omtyckt närområdeslekplats. Innehåller en gungställning med 1 vanlig, 1 bebis- och 1 fågelbogunga, tunnelklätterhus, sandlåda samt en fast bänk.

Åtgärd: Gungställning, vippgunga och gungbräda bör bytas inom tre år.

Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2.8 Centrum och Skräcklan

1 Pippi (Parkgatan)

Välansvänd närområdeslekplats placerad i Skräckleparken. Närhet till café, toaletter och parkering. Innehåller 2 gungställning med två däck, en bebis, en kombo och en fågelbogunga. 4 vippungor, sandlåda med bakbord, 2 klätterhus med rutsch, ett litet och ett stort skepp, 3 fasta bänkar, vindskydd, ett litet och 2 vanliga campingbord.

Åtgärd: En gungställning och det lilla campingbordet bör bytas inom 3 år. Fallskyddplattor under det stora skeppet bör bytas snarast. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2 Herr Nilsson (Badstrand-Skräcklan)

Närområdeslekplatsen ligger i närheten utav badstrand och grillplats. Innehåller en gungställning med en vanlig och en bebisgunga, 2 bebisgungor, sandlåda, rutschkana för mindre barn, 2 fasta bänkar samt ett litet campingbord för barn.

Åtgärd: Gungställning samt de fasta bänkarna bör bytas om ca 2 år. Fortsatt löpande skötsel

och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

3 Flädern (Kronogatan)

Närområdeslekplats som används lite. Innehåller 2 gungställningar med 2 däck, en vanlig och en bebisgunga, en vippgunga, sandlåda samt ett campingbord.

Åtgärd: Lekplatsen läggs förslagsvis ner på grund av lagt användarantal och dess närhet till de två större lekplatserna Pippi och Trumman.

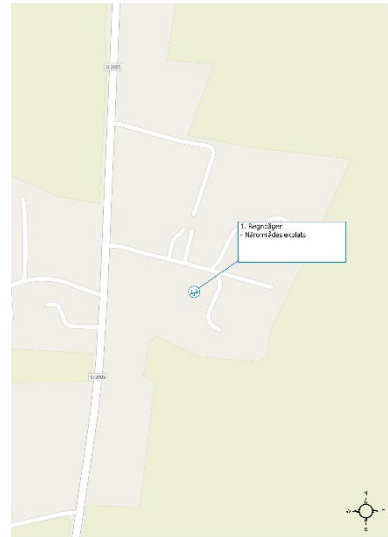

4 Trumman (Plantaget)

Välansvänd kommunlekplats som byggdes 2015 belägen i Vänersborgs centrum. Ligger i ett grönområde. Innehåller en fågelbogunga, hängmatta, sandlåda med bakbord och vattenlek, xylofon, lekhus med rutsch, vippgunga, 2 studsmattor och en Galaxy aktivitetsställning.

Åtgärd: Klätterhuset och vattenpumpen behöver bytas snarast. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer

2.9 Frändefors, Väne-Ryr, Holstorp

1 Skelman

Frändefors enda lekplats. Innehåller en gungställning med två platser, en vippgunga, en ståsnurra, en tunnelklätterställning, sandlåda och ett campingbord. Frisbeegolf finns i närheten.

Åtgärd: Gungställning och vippgunga bör bytas inom 1-2 år. Klätterställningen bör bytas inom 3 år. Lekplatsen bör utvecklas och dess placering i området bör ses över. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

1 Regnbågen

Holstorps enda lekplats. Innehåller gungställning med två däck och en bebisgunga, en vippgunga, klätterhus med rutschkana, sandlåda och campingbord.

Åtgärd: Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

1 Törnrosa (Hedetorpet)

Den enda lekplatsen i Väne-Ryr, ligger i ett skogsområde och vid en badplats. Innehåller gungställning med en vanlig och en bebisgunga, vippgunga, sandlåda, klätterhus med rutsch, linbana samt ett campingbord.

Åtgärd: Gungställning, vippgunga och campingbord bör bytas inom 2 år, linbana inom 1 år och klätterhus inom 3 år. Fortsatt löpande skötsel och allmän upprustning enligt lekplatsplanens riktlinjer.

2.10 Säkerhet drift och underhåll

Vänerns borgs kommuns lekplatser skall hålla en hög standard vad gäller säkerhet och skötsel. Skötselinsatser görs årligen på alla lekplatser i kommunen för att ge ett trevligt och städat intryck.

Vänerns borgs kommun har en driftbudget för lekplatser som idag ligger på 880 000 kr/år. I denna budget ryms kostnaderna för besiktning 1 gång per år, vardaglig skötsel, reparationer och utbyte av ej längre godkända lekredskap. Kostnaden för den vardagliga skötseln, besiktningar och reparationer ligger årligen på omkring 780 000 kr. Efter dessa kostnader är dragna finns det omkring 100 000 kr kvar att köpa in nya lekredskap för.

En inventering har gjorts över lekutrustningen på alla lekplatser samt en uppskattning över när lekredskapen behöver bytas ut för att säkerställa en säker lekmiljö. Se tabellen nedan.

Utrustning	1år	2år	3år	4år	5år	6år	7år	8år	9år	10-15å
Gungställning	x,x,x,x,x,x,x,x, x,x,x 380000	x,x,x,x,x,x,x,x, x,x,x 380000	x,x,x,x 120000		x,x,x,x,x,x,x 228000		x,x 76000			x,x,x,x,x,x,x,x, x,x,x,x,x,x,x,x 532000
Fjädergunga	x,x,x,x,x, 60000	x,x,x,x,x,x,x,x, x,x,x,x13200 0	x,x,x,x,x,x,x,x, x, 96000	x,x, 24000	x,x,x,x,x,x,x, x,x,x,x,x,x,x, x,x,x,x,x, 192000	x, 12000	x,x, 24000			x,x,x,x,x,x,x,x, 84000
Sandlåda										
Rutsch	x, 28000									
Lekhus	x,x,x, 330000	x,x,x,x,x,x,x,x, 770000	x,x,x,x,x,x,x,x, 770000	x,x,x,x, 440000	x,x,x,x, 440000		x,x,x,x,x,x,x,x, x,x, 990000			x,x,x,x,x,x,x,x, x, 880000
Campingbord (Bytas ut)		x,x,x,x 8000	x, 2000							
Fasta bänkar (Bytas ut)	x,x,x,x,x, 45000	x,x,x,x,x,x,x,x 63000					x,x,x,x 36000			
Övrigt										
Linbana	x,x 174000									
Underlag Eu-sand 10år	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	90 000 kr	450 000 kr
Bakbar sand (Sandlådor)	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	16 400 kr	80 000 kr
Kostnad	1 123 000 kr	1 465 000 kr	1 094 000 kr	570 000 kr	966 000 kr	118 000 kr	1 126 000 kr	106 000 kr	106 000 kr	2 023 000 kr
										2023000/5t = 404600kr

Tabell över det uppskattade antalet lekredskap som behöver bytas ut över de närmsta 10 åren och den beräknade kostnaden för detta.

Efter en upprustning enligt tabellen beräknas sedan en utbyteskostnad på ca 400 000 behövas per år för att fortsatt hålla en hög standard på kommunens lekplatser. Därtill kommer driftkostnaderna för besiktning, renovering och vardaglig skötsel.

Resultatet som redovisas i tabellen inkluderar endast kostnaden för utbyte av befintliga lekredskap och sand. Ytterligare utvecklande åtgärder som att belysa eller tillgänglighetsanpassa lekplatserna medför ytterligare kostnader.

3 Strategi

I kapitlet sammanställs de åtgärder som föreslagits utifrån analysen. I strategin beskrivs även de upprustnings och utvecklingsriktlinjer som tagits fram för kommunens framtida arbete med lekplatser.

3.1 Utveckling och avveckling

Utifrån analysen föreslås att 9 st lekplatser avvecklas allt eftersom lekredskapen döms ut. Orsaken till avveckling kan bestå utav flera faktorer, som exempelvis lågt användarantal, dåligt geografiskt läge i området, närhet till andra lekplatser och konkurrerande naturvärden. Avvecklingen kommer ske succesivt allteftersom lekredskapen inte ersätts efter att de inte klarar besiktningen. När det är få lekredskap kvar kommer de att flyttas och ytan ställas om till annat lämpligt användningsområde. Kravet att ha max 500 m till en lekplats bedöms fortfarande uppfyllas då flera lekplatser idag ligger mycket nära varandra. Avveckling av lekplatser som i dagsläget används mycket lite bidrar till en minskad driftkostnad, då dessa ofta kräver större insatser vid exempelvis ogräsrensning med mera. Genom att avveckla lekplatser kan resurser istället satsas på upprustning av lekplatser som i dagsläget är populära så att de håller en hög standard. Resurserna kan även läggas på att bättre möta kommunens behov av mer tillgänglighetsanpassade och tryggare lekplatser.

Så länge det säkerställs att en lekplats finns inom godtagbart avstånd, är färre lekplatser med god standard att föredra framför flera med lägre standard.

Viktigt att ha med sig är dock att avveckling också medför en kostnad vid rivning och att platsen därefter måste skötas i sin nya utformning.

Lekplatser som föreslås avvecklas:

Lilla Anna – Brålanda
Nyckelpigan – Brålanda
Gymnastikvägen – Vargön
Stallet – Onsjö
Flottningsgatan – Onsjö
Kantarellen – Onsjö
Ekevägen – Mariedal
Storgatan – Mariero
Flädern – Centrum

Lekplatser som föreslås utvecklas

Rosengatan - Brålanda
Skalman - Frändefors
Filifjonkan - Vargön
Ponnygatan - Onsjö

Ny lekplats byggs
År 2021-2022 Borgen Torpa/Mariedal
År 2023 Mumindalen Vargön
År 2023 Lekplats Skaven (Exploatering)
År 2024 Lekplats Mariedal Östra
År 2025 Kommunlekplats Frändefors
År 2026 Lekplats Onsjö

3.2 Upprustning och utvecklingsriktlinjer

3.2.1 Barnperspektivet

I den framtida utvecklingen samt i upprustningsarbetet utav lekplatser skall i de fall det är möjligt en barnkonsekvensanalys genomföras med de som nyttjar lekplatsen eller området. Barnkonsekvensanalysen kan göras tillsammans med barnen eller med en ställföreträdande för barnen och syftar till att ta in barnperspektivet i planeringsarbetet utav nya lekmiljöer. En ställföreträdande kan vara vuxna som känner barnen väl, vet hur platsen används utav barnen samt vad som fungerar bra eller dåligt. Detta kan ske genom intervjuer eller workshops av olika slag. (Boverket 2015)

3.2.2 Befintliga värden

Vegetation är en viktig komponent i lekmiljön och en av få miljöer utomhus där barnen själva får möjligheter att skapa och påverka sina egna världar. Lek i naturliga miljöer bidrar till en mer jämställd lek då barn som leker i mindre tillrättalagda miljöer tenderar att leka mer i könsblandade grupper. Höjdskillnader är mycket uppskattade och stimulerar till mer fysisk aktivitet. Genom fysisk aktivitet utvecklar barnet sin kroppsuppfattning, psykosociala, motoriska samt kognitiva förmåga. (Boverket 2015)

Identifikation och bevarande av befintliga lekvärden så som till exempel klätterträd, buskage, höjdskillnader och olika naturmiljöer bidrar till en bättre lekmiljö. (Boverket 2018). Det kan även minska behovet av större investeringar. Tillfrågas besökare på platsen om dessa värden säkerställs att rätt beslut fattas om hur upprustning och utvecklingen kan förstärka eller komplettera lekplatsen.

Uppvuxen vegetation bidrar med förhöjda lekvärden, skugga och bra mikroklimat på platsen. Förutom detta skyddas även barnen från ohälsosam exponering av för mycket ultraviolett strålning. Det är särskilt viktigt i lekmiljöer där barn sitter stilla länge, exempelvis sandlådor, att säkerställa att det finns skuggiga eller halvskuggiga platser. (Strålsäkerhetsmyndigheten 2009) Solskyddsfaktorn skall tas i beaktande när det gäller utformningen och utvecklandet av lekplatserna.

3.2.3 Ekonomisk och miljömässig hållbarhet

Valet av mark och lekutrustningsmaterial skall vara hållbart och genomtänkt för att tåla ett högt slitage. Rätt markmaterial på rätt plats skapar en yta som inte behöver rustas upp lika ofta. Lekredskap med lång livslängd kan ofta vara dyrare vid inköp men vara motiverade då det blir lägre driftskostnader i form av underhåll.

Vid materialval till lekplatser skall hänsyn tas till miljön, då detta samtidigt bidrar till en säkrare giftfri miljö för barnen. Markmaterial som barkflis, stenmjöl, gräs och trä är exempel på giftfria material som även släpper igenom dagvatten. Dessa material bör företrädesvis användas där de uppfyller kraven på fallskydd och tillgänglighetsanpassning.

3.2.4 Social hållbarhet

Lekplatser är viktiga mötesplatser i kommunen för både barn och vuxna. Lekplatserna skall utvecklas till attraktiva mötesplatser som uppmuntrar till lek och umgänge under alla årstider. Lekplatsen är en viktig social plats för föräldrar och medföljande vuxna och att utveckla ytan så att även de kan uppehålla sig på platsen under en längre tid är att förespråka. Funktioner så som gym, grillplats, boule och multifunktionella ytor bör knytas till lekplatsen där möjlighet finns för att stärka ytan till en attraktiv mötesplats. En identitetsstark mötesplats bidrar till den sociala integrationen och identiteten i ett område. Attraktiva mötesplatser är också ett välfungerande sätt att stärka folkhälsan och locka ut de allt mer stillasittande barnen.

3.2.5 Tillgänglighetsanpassning och genus

Tillgänglighet är en förutsättning för att alla barn tryggt skall kunna ta sig fram på lekplatsen. Tillgänglighet kan skapas med olika medel för olika behov. Exempelvis kan restaurativa platser behövas för barn med perceptions och koncentrationssvårigheter. Detta kan skapas med hjälp utav rumsindelning som möjliggör lugnare stunder i leken, det ger också ett skydd för de som är extra känsliga för sol, vind, värme och kyla. Tydliga stråk/gångvägar som sammanbinder olika aktivitetsytor underlättar för barn som har perceptionsnedsättning eller synnedsättning. Gångvägarna skall vara utav fast kontrasterande material som exempelvis asfalt eller stenmjöl och inte bli hala vid regn. Marken skall vara tillgänglig hela vägen fram till lekredskapet. Vid sandlek kan ett bakhord placeras vid kanten av sandytan och olika gungor finns för olika behov. (Boverket 2015)

Tillgänglighetsperspektivet bör vara med i alla lägen där en lekplats utvecklas eller upprustas. Målet är att alla lekplatser skall vara helt eller delvis tillgänglighetsanpassade för funktionshindrade.

Tillgängligheten i området är också en viktig aspekt. Är det lätt och säkert att ta sig till och från lekplatsen ökar dess attraktivitet. En central placering i området är att föredra framför en i utkanten eller undangömt placerad.

Kommunen skall eftersträva en lekmiljö där alla barn har chans att mötas på lika villkor och ta lika stor plats, oavsett könstillhörighet. Beaktande av genusneutralitet skall tas i utformningsskedet och kan åstadkommas genom att redskap och funktionsindelning skall vara könsneutrala.

3.2.6 Säkerhet

För att garantera att kommunens lekplatser är säkra platser att vistas på utförs en säkerhetsbesiktning varje år, utöver det görs funktionskontroller 1 gång i månaden. Drift- och underhållsplaneringen bör göras utifrån europastandard för lekredskap och stötdämpande underlag SS-EN 1176-7 som utgår från de kraven på säkerhet som föreskrivs i Plan- och bygglagen (PBL) och Produktsäkerhetslagen (PSL).

4 Referenser

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm UNICEF Sverige

Boverket och Movium (2015). Gör plats för barn och unga! (Rapport 2015:8)

Boverket (2018). Friyta för lek och utevistelse för förskolor och skolor.

Karta- och Geodata, Vänersborgs kommun

Sammanställning av Vänersborgs kommuns inventerade lekplatser, 2020

Strålsäkerhetsmyndigheten (2009). Solskyddsfaktorer - Sju tips för säkrare lekplatser och friskare barn.

Plan- och bygglagen (PBL) (SFS 2010:900)

Vänersborgs kommun (2016). Miljöprogram 2030

Vänersborgs kommun (2020). Mål och Resursplan 2021-2023